

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Kd. ... vetrak in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 8 K, pol leta 4 K in za četrt leta 2 K. — Naročnina za Nemčijo 2 K, za druge izvenavstrijske dežele 3 K. — Sam po njega, plača na leto samo 7 K. — Naročnina se pošilja na: Upravnštvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopolnjuje do odpovedi. — Ulica „Katalik“ tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 16 vin. — Uredništvo: Koroska cesta štev. 5. — Rokopis se ne vrača. — Upravnštvo: Koroska cesta štev. 5, sprejema naročnino, inserate in reklamacije.

Za inserate se plačuje od enostopne pefilirste za enkrat 48 vin, ali kar je isto, 1 kvadratni centimeter prostora stane 36 vin. Za večkratno oglaševanje primarev popust. V oddelku „Mala nazajna“ stane beseda 10 vin. — Inserati se sprejemajo do torka opoldne. — Nezaprtje reklamacije se poštujte prosim.

Nepoštena hajskarija.

Nečudi in zahrbiti naspretniki slovenske krščanske politične kmetijske organizacije so pričeli z nečudno in hajskovo agitacijo. Kričati so začeli med kmetiškim ljudstvom: Dr. Korošec hoda uvesti revizicijo za razne živila. Naše usposobljeni ljudstvo bi radi naučili in preseplili s svojimi lažmi; naj znaže lagati, da se kar kriči. Naenkrat so postali ti gospodje »demokrati«, advekati, profesorji in uročniki sladki in »veliki« prijatelji kmetijskega stanu. Na tako dobrjakajo slovenski kmetje ga ne dajo prav nič. Mi poznamo te ljudi, še predobro iz one dobe, ko so še bili »liberalci«, »svobodomisinci«, »usprednjenci« in kakor so se že sploh imenovali. Sedaj kričijo ti »demokrati«, da bo Dr. Korošec ropet vpeljati revizicije živil. Cela stvar je naslednja: Prehranskega ministra dr. Korošca je protekli teden v narodnem predstavništvu v Beogradu govoril o naši prehrani. Javil je, da bomo še tudi to in prihodno lete v Jugoslaviji navezni na živil, ki jih prideznamo doma, ker so tudi caloge v tujini večinoma izbranjene in bo uvoz vedno zelo drag in oteškočen. Da bo pa razdelitev živil v Jugoslaviji pravilno urejena, bo treba predvsem v obeh krajih, kjer se pridežita žita in drugih živil v izobilju, takor je na Hrvatskem, v Banatu, v Slavoniji vpeljati nahavo živil pod državno kontrolo, ker bi sicer »slepog sestnika«, bogataši in prekupci zapet »po svoje tržišči« živil, jih podreverati ter prodajati tajcem. S tem, če država nredi prodajo živil, predvsem žita, bo prebrana v Jugoslaviji urejena in mi ne bomo navezani na taj uvoz ali pa na samovoljnost bogatih filerantov. Te bo nplivalo tudi na cene, ker razni židi in prekupci na Hrvatskem in Ogrskem ne bodo mogli samovoljno narskovati cen, takor se je to zato zgodilo, ko voda svobodna trgovina. Tako bodo siromasni ljudje na delih in delavci dobili cenejši hrnk. Popolnoma izključeno je, da bi naša male kmetje naša voda nadlegovala z revizicijami. Če se bo od velegosastnikov in graščakov zahtevalo, da morsjo od-

dati odvisne pridežite, to pač noben treknemislaččiščetnik ne bo smatral za krivico.

Dr. Korošec se je odločno postavil v branoper neizmerno goljufivost in edarnost, ki je zavladlo na Hrvatskem in Ogrskem. Ta pa mu je takozvana demokratska — v resnici pa liberalna stranka — padla za hrbel ter začela braniti nekršene in kršcene hrvatske in ogrske žide.

Liberalci so že od nekdaj bili zadlžniki raznih edernih in ljudskih izkorisčevalcev. Takšni so bili nekdanji naprednjaki, takšni pa tudi sedanji demokrati. Z obrambo hrvatsko-ogrskega edernštva je Jugoslovanska demokratska stranka javne in javno pokazala, da je glavna tabornišča proti-judejskih zospodarskih nadel in zbirališče ljudskih izkorisčevalcev. Nas slovenski kmeti jim ni nikdar verjeli in zaupali in jim tudi v hodočašču ne bo. Kar velja o demokratski stranki v obči, velja tudi o njeni »kmetijski« podružnicu, o Jugoslovanskem kmetijski stranki, ki se je v Ljubljani oskovala dne 1. junija. V njej so se zbrali sami nekdanji liberalci na kmetih in razni častihlepi nezadovoljni.

Liberalci pa kmet nikdar ne more zaupati, naj si prihači z obljubami ali pa hajskarji. Naši kmetje — dobro — vede, da je Slovenska zveza bila in da bo tudi v hodočašču najboljša in edina braniteljica in varuhinja kmetu slovenskega kmetijskega ljudstva.

Naše severne moje.

V Parizu so sedaj v velikem obroku dolobiili naše severne moje, t. j. na Koroškem in Štajerskem. Na Koroškem bi šla moja od Jere v Karavankah na severozahod proti severu bližu do Osojskega jezera, do točke, ki se bo določila pozneje, potem ob Osojskem jezeru ob moji med celovškim in Šentviškim okrajem, seka severno do Sisje planine, se spusti zopet k Dravi, z je se doseglo nikjer in prestopi severno od Dravogradu pri Kokonjaku na Koroško moje, gre kakih 5 km severno od Orave, severno Sv. Lovrenca pri Ivanku, ob razvodju

do Lučan, zavije severozahodno proti Mari, katero desoto pri meji mariborskoga in Lipiškega kraja, teče ob Mari do Sagovcev, potem severno k madžarski meji do Sv. Ante pri Gleichenbergu in od tam proti Sv. Gotardu na Madžarskem. Na Koroškem izgabimo Kanalsko in Ziljsko dolino, na Štajerskem so pa meje pri Špilju nejasne in jih bo določila posebna komisija. Ni še getovo, ali bo Špilje spadale pod Nemško Avstrijo ali ne. Slovenske Prekmurje je naše. Ostala meje še pa niso določene, zlasti ne one na Primskem.

Koroška osvobojena.

Kakor smo se zadnjč poročali, so nemške telpe na Koroškem krile premirje in pristopile pogedba, ki je bila sklenjena med Jugoslavijo in Nemško Avstrijo, napadle naše dele, se razlike pa Slovenskemu Koroškemu ter uprizorjalo grozadestva kakoršaka niso zagradili ziti Turki, ko so planili po slovenskih deželah. Toda prišel je dan placiila. Naše brabre delci so ramo ob ramu z našimi višlimi hrvatskimi in srbskimi braći prodiralne na Koroške, v kratkem času zasedle vse slovenske ozemlje na Koroškem ter ob velikem navdušenju ukorakale v glavno mesto Celovec, na katerega nas veže toliko spominov. Osvobojeno je tudi Gosposvetsko polje, kjer so usluževali naša prva slovenska nedovizna knuse in vladarje. Nemške telpe se v velikem neredu bežale pred našimi člani, pomstale erožijo od seba ter pustilo za sebo velenje manjšine pušk, strojnih pušk in topov.

Vlada Nemške Avstrije je bila prisiljena pristati za premirje in je odpola v Kraju svoja zastopalke v svrhu/pogajanj z nami. Nemci so spregjeti v bistvu vse naše pogoje ter dne 7. junija podpisali premirje, ki določa, da obsegajo naša prava in zasedanje Rošček, Celovec in Velikovec, dočim ostane Nemcu St. Vid, Finkirchen in Beljak z železniško progjo v Trbiž. Severno od Jugoslavanskega ozemlja je določen 10 km širok pas, v katerev se ne sme nahajati noben zemnik in

LISTEK.

Povest o ministru, ki je valil jajca.

Španska pravljica, priobčil dr. L. Leonard.

Ti se je zgodilo v daljni, topli španski deželi v tistih starih, dobitih časih, ko ni bilo med ljudstvom še nobene politike, shedov, vlastev, poslancev in drugih takih redi, ki so na primer v zadnjih časih režije Avstrije tako gremile življenje kmetjem starodavne države. Namesto varstega je bil v onih časih dvor, in medsebojne spletke raznih dvoranov, domači prepriki med starim in novim kraljevskim dvorom in razne majhne ljubomornosti so porivali naprej vedno skrigejoči državni voz.

Takrat je živel na Španskem kralj... s katerim je kralj mora biti tudi kraljica. Seveda je bil tudi tako imencvanji prvi minister, ki je takoreč vse vladal in — kakor je bila takrat po vseh dvorih splošna navada — ni smel marjetati tudi dvorni norec, ki je skrbel za kratak čas in nabavo. Minister je utival veliko naklonjenost kraljice, nasprotno je pa kralj največ dal na dvornega noreca, katerega je imel raje, kot celo kraljestvo. Medtem je bil neprestano prepričan, vsek je vlekel na svojo plat in cel dvor je bil razdeljen

na dve stranki. Kraljica je vedno držala z ministrjem, kralj pa z norem.

Nekoč se spretal norec in minister tako za hudo, da se je slednjč minister izpolabil in zoper vse pravila dvorne učudnosti noreca prisilil nekaj začnje.

Norec izgine in ga ni nekaj časa na izpregle.

Kralj postaja vedno bolj žamaren in slabje volje. Jed mu ne tekne, prestol ne ugaša, ker nimata ob strani noreca. Brez njega ni mogoče podeliti dvora in ne vladati države. Poišče torej ministra in ga nahruji oštros.

Ti si krije, da nam je zbasal naš kraljevinorec. Imela sta vedno med sabo listo neurenzo po litiko in skanke... slednjč se je navelidal in želil. Pol i ga iskal, spravi se z njim in pripeljal narega razsj, če ne, odtegnemo že tebi našo kraljevo milost. Dvornega ministra dobiti je lažje, kakor pa dvornega noreca. Zoper mai sil!

Minister se prikoni do trebuha in odiše. Njegov gre položit kraljici.

V zadevi noreca pa ni z Njegovim kraljevskim veličanstvom nobene šale — ovrene kraljice. — Vas drugo odpresti, toda noreca mora imeti. Ne preostane, kakor da ga pr-š iškal in pripeljal nazaj. Z dvora ni odšel, mora biti kjer skrit.

Minister je še norec z zlostavnim srcem in poveleno glavo, prisete dvorano za dvorano, gre dol in klet, pogleda pod stopnjice, podstrešje, a

cerca ni nikjer! Slednjč zapazi v podstresju prav v zadnjem koliku malo shrambico, edore vratico in res zagleda noreca. Popolnoma je stečen, sedi na koščaci in deha: ko! ko! ko!

Kaj pa delaš! — zakriči minister presenečeno. Norec pa odgovarja samo: ko! ko! ko! Ali si res znorel! — vplje minister.

Ko! ko! ko! Ne budi vendar znenčen! — nadaljuje minister — in pojdi z mano h kralju, ki te potrebuje. Ko! ko! ko!

Minister prosi, roči, zmierja, malodane joče, z ne dobi od noreca drugega odgovora, kot narančuno kokodkanje. Po dolgem, dolgem prigovarjanju še izregoveri razumno besedo:

Pusti me pri miru svi vidiš, da valim ſilca. Kralj rad je počane piščance, a sledajoči norec kakor moč valiti. Torej sem se odločil, da mu jih iz alim jaz. Sdim že dva tedna, še teden, pa bodo izvaljeni, torej skidam, da ne morem doliti k kralju.

Poldi samo trenutek, samo toliko, da te kralj vidli. Če ne, spodi se mene, kar bo velika škoda za državo.

Ne morem niti minuto. Ti še ne veš, jajca se hitro prehlade...

Minister prosi, roči, joče, se ne gane z mestom, da se slednjč tudi norecu omeha trdo srca.

Samo, če ti med tem časom sodis na jajci, dokler se ne vrnem...

strijski vejak. Vse sovražnosti na Koroškem se bili takoj ustavljene.

Teda Nemac ne pozna zvestobe. Nekaj ar pozneje, ko bi se naj odobril končnovejavni podpis, so se nemški odposlanci skesali, se začeli iz govarjati in sklicevati na nek koncem maja v Parizu po entanti izdan sklep, ki da je pozval ob stranki, naj izpraznit celovško kotlino. Naši odposlanci se pa izjavili, da je bila pogedba sklene pravnojavna. Sedaj se vrše pogajanja med vladama v Beogradu in na Dunaju, kajih izid še pa ni znani.

Kar se dela v Parizu . . .

Nemci žodrajo, povečajo glave, težijo in so skrajne nezadovoljni. Iz tega pa še ne sledi, da bi bili s pariškim načrtom mi zadovoljni. Razmeroma najugodnejša je še za Štajeriko, a tudi težko bo treba marsika popraviti, oziroma pojasniti. — Predvsem je nejasno, kaj je z železaico Špilje-Radgona. Razume se, da mora železnica, ki veže Maribor z Radgono, biti slovenska. V nasprotnem slučaju bi prišlo do naravnosti neumnih posledic. Tako n. pr. bi morala kmečka mati, ki bi iz okolice Radgona hotela iti obiskat sina-dijaka v Mariboru, morala dati med potjo dva ali celo trikrat pregledati prijago na državni meji in vsekakrat zamuditi približne dve ur! Ozemlje, po katerem teče ta železница, mi čisto kaže, mi imame na njem zgodovinske, zemljepisne, gospodarske in narodne pravice.

Nejasna je zadava Prekmurja. Izgleda, kakor da bi nam hoteli prisedeti del Prekmurja, a ne popolnoma do Sv. Gotharda. Torej bi razrezali še to najmanjšo vejo slovenskega plemena.

Nekaj naravnost goralskega se pripravlja na Koroškem. Koroške Slovence so razrgeli na tri kose. Kanalsko dolino do Vrat hočejo brez vsakega pamsteka dati Italijanom. Belaška okolica in Ziljska dolina bi menda ostala pri Nemcih (a to še neki skrivnostni pridržki, najbrže si laste pravico do te zemlje tudi Italijani), celovška kotlina bi mogoče prišle k Jugoslaviji, a imajo tudi takoj še neke težne pridržke, ljudsko glasovanje ali kaj podobnega. Samo Podjunska dolina bi brez pridržkov dali SHS. Barantanje za koroške Slovence bo eno najramotnejših poglavij v zgodovini pariške konference.

Boj za Banat.

Stari zgodovinski Banat, dežela, ki leži pri Beogradu onstran Donave, se deli na tri županije: toro italško, temeško in kraško severinsko. Prebivalstvo je bilo nekdaj čisto jugoslovansko in je živel pod srbskimi vojvodi. Radi tega se ta dežela tudi imenuje »Vojvodina«. Pologoma so bili Slovani iztrebjeni in v redovitno deželo so se preselile razne druge narodnosti, tako, da je sedaj prebivalstvo zelo mešano. Poleg Rumunov in Srbov prebivajo v Banatu Mađari, mnogo Nemcev, Judje, Slovaki, Rusini. Zarimivi so Kraščani in Šokci, dva jugoslovanska plemena katoliške vere in različna od Hrvatov in Srbov. Za lepi Banat je bud prepri med Rumuni in Srbi. V Parizu so deželo razdelili. Kjer je več Srbov, pripada Srbiji, kjer pa več Rumunov, Rumunski. Zoper te odločitev je med Rumunci veliko razburjenje in že

Minister privoli, norec vstane in se obisce, minister pa sleče z zlatom obšiti frak, položi poleg sebe na tla veliko umetno špansko vlasnijo, odloži velikanski beli cvrtnik, ki je izgledal kakor krožnik, sezuje tesno k bedrim napete vlace in se vsede na jajca. Norec ga še područi, kako naj meša in kako naj govoriti: ko! kol! ko! — ter odide.

Pride h kralju . . .

Kralj skoči s prestola, zlata krona se mu povzove na glavi, z ščalom zadane ob zid, da se mu edlomi špica, ko zagleda ljubljenega norca.

Kje si bil, dragi moj norec? Ne veš, kako težko je bilo vladanja brez tebe . . .

Norce pa položi prst na usta:

Pst! . . .

Kaj pa je zope?

Veliko čudo! Pojdite z mano, da vam pokazam . . .

To bo zopet nekaj posebnega! — zavpije kralj, si popravi na glavi krono, zadrgne pri blatah naravnice, vrše čez rame škrilatni plasc — vse je naredil sam in ni čakal, da bi ga zapravili njegovi dvorni hlapci — potem pa zakliče

groze, da zapusti Pariz, ska ne dobe celega Banata. Zlasti je boj za mesto Temesvar, ki je po večini nemško, a Nemci žele, da bi se jim dala pravica glasovanja. V tem slučaju bi glasovali za Srbe in proti Romunom.

Mađari in Čehi v boju.

Med Mađari in Čehoslovaki se biće zadnjedeni na slovaški zemlji bude borba. Mađari imajo dobro organizirano armado pod vodstvom maršala Boreeviča in Koveša. Do 9. junija so Mađari zasedli zopet polevico slovaškega ozemlja. Mađari strahovito divjejo po Slovaškem. Ropajo, morijo in poligajo tako kot so počenjali Nemci na Slovenskem Koroškem. Antanta je ragrozila Mađarom s hudo kaznijo, če takoj ne ustavijo sovražnosti proti Čehom.

Povsod enaki.

Na albanski meji in v Ljumi so se pojavile albanske čete, ki delajo napade preko meje v Staro Srbiju. Srbske območne straže so e krepljene. Uspehov albanski napadi niso imeli nobenih. Od ujetih Arnavtov se je dogalo, da organizirajo to četovanje Iski provokaterji.

V Črnigori so se vgnezdili Lahi brez kakega povoda in pravice v primorskih mestih: Dultinj, Bar, Vir, Pazar. Od tu organizirajo arnavske ropare čete in podkupujejo črnogorske slave značaje, da delajo nemiro po črnegorskih obmejnih krajih. Kadar so oblasti tukti tolpi za petami, zbesi preko meje k Italijicom, da se vrne pri drugi pričiliki.

Še nekaj o denarju.

Slišijo se glasovi, naj bi se zamenjala avstrijska kruna za novi srbski dinar, kruna za dinar. Sliši se lepo, toda potem bi bilo med ljudstvom ravno toliko dinarjev, kakor sedaj kron in imeli bi isto veljavo, kakor sedaj kruna. Denar bi imel ravnotako malo veljave, kakor sedaj, dragnja bi bila vsled tega ista. Kdo bi imel obilo dinarjev, bi živel dobro, kdo prodaja, bo z zadovoljstvom stel papirje, kdo ima stalno plačo v denarju, bo vzdihoval, kdo kupuje, bo delal prestrašen obraz. Vse kot sedaj. Teka zamenjava bi bila samo neko slepilo bogatašev, s katerim bi ljudstvu natvezli, da se je neka denarna ureditev izvrnila, v resnici bi pa ne bilo nobene. Ako se zamenja en dinar za tri kruna, tudi ne bo veliko pomagano. Denarja bo imel vsakdo dve tretjini manj, ra to pa trikrat več vrednega. Seveda je nevarnost, da bi hoteli prodajalci prodajati vse eno po starih cenah, a to bi bilo mogoče preprečiti. Kdo prodaja, bi bil naistem, na boljšem bi bil, kdo ima plačo v denarju (delavci, uradniki itd.) ker bi potem dobil denar, ki bi ved plačal.

Misnogredo se je treba že dotakniti vprašanja, kaj s starimi dinari? Ali naj se zamenja en star dinar za enega novega, kar bi mnogi pri nas želeli. Poslednje bi bilo pač neizvrsljivo, ker star srbski dinar ima na denarnem trgu veliko večjo vrednost, kot kruna. Ako bi hoteli postaviti dinar na isto stopnjo s kruno, ne bo nikdo zamenjal dinarja, ampak ga bo raje uthotobil čez mejo. Bilo bi tudi krivично. Stari srbski dinar ima disto

kraljici, ki je v naslednji dvoranji sedela na zlatem prestolu:

Urša hitre! Norca imamo, pokazal bo nekaj imenitnega.

Tudi kraljica skoči naenkrat s svojega prestola, giba gre iz dvorane v dvoranu, kmalu se zbere vsi, kar je služabnikov in služabnic na dvoru, ter gredo: kralj naprej, kraljica za njim, potem vsi dvoraki služabniki in služabnice, drug za drugim, a norec kaže pot. Prehodijo hodnik za hodnikom, stopnjice za stopnjicami, vedno dalje in vedno višje gori proti podstrelju, norec odpre vrata na podstrelje, motajo se med starimi košarsmi, polemljenimi omarami, starodavnimi prestoli in drugo tako ropotijo vedno dalje proti zadnjemu kotu. Tu najdejo na malih vraticah zapisano besedo:

Veliko čudo!

Norce odpre vrata rekoč: »Veliko čudo! Velikanstvo, poglejte, kako vaš minister jajca vali!«

A v katu je sedel na jajcih minister popolnomu slečenju in kokodakal: kol! kol! kol!

Od onega časa velja na Španskem pregovor: Minister jajca vali! — če se hoče reči, da se godi nekaj posebno čudnega.

drugačno podlago kredita, kot naša kruna, namreč države. Tam je država in sicer entanti prijateljska država, mi smo del sovražne Avstrije, ki veljamo le, v kelikor smo združeni s Srbijo. Brez zveze s Srbijo bi stali mi v ravno takem ali še hujšem denarnem polomu, kakor Nemška Avstrija. Kot sovražniki bi morali provzeti del avstrijskih dolgov in vojne odškodnine ne samo drugim državam, zego tudi Srbiji. Sovražnik bi zasedel naše železnice, naše rudnike, gozde itd. Dinar je več vreden nego kruna, ker ga podpira srbska državna organizacija in srbski vojni meč. Ali naj srbski kmet, ki se sedaj na Koroškem voja, ne za Svecence, izgubi tretrino svojega denarja zato, da ne bo, izgubil nemškatarski gospod, ki je svojega sina posiljal v Nemško Avstrijo, da se vojskuje proti nam? Sicer je pa to vprašanje brez posebne važnosti, ker starih srbskih dinarjev v razmerju s kronami ni veliko. Ssi jih je že avstrijska vlada, ko je zasedla Srbijo, zamenjala s kronami.

Ako zamenjamo kruno za dinar, bo ostalo vse pri starem, to se pravi denarneži bodo stali dobro, revesi pa slabo. Ako zamenjamo tri kruna za en dinar, bodo trpel vse enako. Kdo si je pridobil delar nad vojsko ali kdo ga ima zelo mnogo bo trpel lahko, kdo si je pridobil pred vojsko ali ima prihrankov malo, bo trpel težko. Denarne vprašanje pa s tem še ne bo rešeno. Denarno vprašanje je mogoče rešiti samo na sledenih podlagi: Manj papirnatega denarja med ljudmi, več zlate! Papirnat denar je treba potegniti v znaten delu iz prometa in gledati je treba, da pride zlato v delo. Prvo bi se dalo doseči s deino slično oddajo premoženja. Tejerodnim veleposestnikom, pedjetnikom, kapitalistom naj bi se zaseglo njihovo premoženje brez vsake odškodnine. Odškoduje naj jih država, kateri pripadajo, če hoče in more. Neprimer tovora naj se spremeni v zadružno podjetje. Deloži bi imeli delavci, ki delajo v tovarni in deleži bi izplačevali od zaslužka v tedenskih obrokih. Država bi dotični papir na denar, katerega bi dobila za delež, sproti uničevala in na ta način bi bilo denarja vedno manj, a vedno več vreden. A tudi domačim državljanom bi morali vzeti premoženje, ki presegajo neko gotovo visino. Samo na ta način bi zmagli podpreti našega delavca, majhnega in srednjega kmeta in razne uslužbeniške sloje, ter odpreti pot trgovini in obrtovi. Seveda bo treba, preden pride do tak razdaljalne poteze mnogo težkih političnih bojev z našimi kapitalisti, ki bodo skušali odvajati bremena glavno na plača nižjih in srednjih stanov. Na Hrvatškem imajo judovski kapitalisti in mađarski grofi veliko moč, v Bosni se računa z vplivom turških veleposestnikov, begov, glavne nasprotnike bomo pa imeli v bogatih predstaviteljih Banata in Bačke. Seveda tudi pri nas na Slovenskem ne pojde brez socijalnih bojev.

Zmanjšati število papirja in prilegutti v državo zlato! Posejilo ni še nobena rešitev, ker od posojila je treba plačevati obresti. Zlato bo prislo v državo, aki bomo več izvajali nego uvažali. Za izvajanje bomo imeli naprimer: les, premog, razne poljske pričelke (tobak, vino, opij, jožno sadje in zelenjava itd.). Razviti moramo tudi obrt, ustanavljati tovarne, da ne bo treba mnogo uvažati iz tujine, obratno, da bomo morske izvajali. Francoski so vrgli nad ljudstvo geslo: »delavnost, varčnost, treznost!« Narod, ki bo najbolj delaven in sicer dobitkenceno delaven, varčen in trezen, si bo tudi najprej opomogel iz splošnega denarnega poloma. Slednji bomo s motenim delom, varčnostjo in treznostjo privedli do denarnega ravnotežja, vendar ne brez težkih sunkov v žepu kapitalistov. Ne se torej dati prelepiti od fres, ki sedaj trde po zraku in imajo samo namen prelepiti ljudi, da ne bi zahtevali temeljite rešitve denarnega vprašanja s tem, da poslužimo globoko v žepu onih, ki so doslej iztemali druge.

Srebrni delavski jubilej.

Dne 15. junija t. l. praznoje slov. krčan-sko socijalno delavstvo petindvajseti tisoč od kar se je ustanovilo njih prvo delavsko društvo.

Neko nedeljo, bilo je 15. junija 1. 1894 je romala truma slovenskih delavcev na Šmarino goro pri Ljubljani k Mariji Čudodelaici. Po opravljeni pobožnosti pred Materjo Božjo so se podali pod goro v Tacen v Žibertovo gostilno. Tam je dr. Krek, ki je bil takrat še stolni vikar v Ljubljani, delavstvo nagovoril in mu naslikal, kako bi bilo delavstvo veliko na boljšem, ko bi bili združeni. Delavstvo je z naydušenjem sprejelo idejo m'adega vikarja